

IX.

OGLASNIK LAVANTINSKE ŠKOFIJE

Vsebina: 80. Ob 1050 letnici smrti sv. Metoda. — 81. Bratovščina sv. Cirila in Metoda, izkaz prejemkov in izdatkov za leto 1934. — 82. Izselska nedelja. — 83. Slovtvo. — 84. Osebna naznanila.

80.

Ob 1050 letnici smrti sv. Metoda.

V Kristusu predragi bratje duhovniki!

Dragi verniki!

Leta 1919. smo slovesno proslavili 1050 letnico smrti sv. Cirila, Metodovega brata. Letos je 6. aprila preteklo 1050 let smrti sv. Metoda. Sam Sv. Duh opominja v Sirahovi knjigi (44, 1) vse ljudi, naj »hvalijo slavne ljudi, prednike svojega rodu«. Pri sv. Metodu opomin Sv. Duha še bolj velja, ker spada v število največjih mož vseh časov. Veliki djakovski škof Strossmayer v poslanici, ki jo je napisal ob 1000 letnici smrti sv. Metoda l. 1885., takole piše o sv. Cirilu in Metodu: »Sv. Ciril in Metod sta slovanskim narodom to, kar sta sv. apostola Peter in Pavel vsemu svetu. Za popolnoma vso dediščino krščanske vere in krščanske omike se imamo za Bogom zahvaliti edino našima apostoloma Cirilu in Metodu...« In po pravici, saj sta sv. Ciril in Metod slovanskim narodom to, kar je bil Nemcem sv. Bonifacij, Frankom sv. Remigij, Britancem sv. Avguštin, Ircem sv. Patricij, skandinavskim narodom sv. Ansgar; reči smemo celo, da sta sveta brata za nas še več. Ona nista prinesla vsem slovanskim narodom samo luči evangelija in krščanske prosvete in jih tako privedla v družbo katoliških narodov, marveč sta pri Slovanih tudi položila prve osnove književnosti in prosvete, ko sta zanje sestavila posebne črke in prevedla na slovanski jezik svete knjige in cerkveno bogoslužje. Zato je tudi lavantinski škof služabnik božji Anton Martin Slomšek svojo molitveno bratovščino za zedinjenje ločenih Slovanov z rimskokatoliško Cerkvijo postavil pod obrambo Marije Matere božje in slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda. »Hvaležni bodite« (Kol 3, 15), govori Sv. Duh po ustih sv. Pavla. »V vsem bodite hvaležni: zakaj to je v Kristusu Jezusu božja volja do vas« (1 Tes 5, 18). Prav zaradi tega, da izpolnimo svojo sveto dolžnost, vas pozivlja-

mo, predragi v Kristusu bratje duhovniki in verniki, kakor smo vas pozvali pred 16 leti, da se skupno z nami zahvaljujete predobremu Bogu za dobrote, ki jih je podelil našim pradedom po sv. Cirilu in Metodu.

Priprave svetih bratov za misijonsko delo med Slovani.

Solun je rodno mesto naših apostolov in prosvetiteljev Cirila in Metoda. Ciril, pri krstu imenovan Konstantin, se je rodil okrog 827 l., medtem ko se je rodil njegov brat Metod okrog 813. leta. Njun oče je bil po rodu Grk in je bil namestnik cesarskega vojvode v mestu Solunu. Ker so bili starši vzorni kristjani, so poskrbeli za svoje otroke krščansko vzgojo in izobrazbo. Konstantin, pred smrtjo imenovan Ciril, je od rane mladosti z veseljem čital sv. pismo in dela sv. očetov, zlasti dela sv. Gregorija Nacijanskega, imenovanega »Bogoslovec« zaradi globoke učenosti. Te ga cerkvenega očeta je izbral za posebnega zaščitnika in vzornika. Metod pa se je odločil za pravno znanost in pravičnost. Po očetovi smrti je mati poslala mladega Konstantina v Cariograd, da tam pod vodstvom tedanjega cesarskega kancelarja Teoktista skonča višje šole. Tu si je Ciril pridobil globoko modroslovno, bogoslovno in jezikovno izobrazbo. Zaradi učenosti in nadarjenosti so ga imenovali »Modroslovca«. Ko je bil posvečen v duhovnika, je dobil službo patriarhovega knjižničarja pri cerkvi sv. Sofije. Metod je bil v tem času bizantinski cesarski namestnik neke slovanske pokrajine in se je tako pripravljajl za misijonsko delo med Slovani.

24 let star je odšel Ciril na prvo svoje misijonsko potovanje v mesto Bagdad, kjer je pred mohamedanci učeno in nazorno pobijal njihove napade proti krščanski veri.

Metod, videč mnoge nerednosti in nevarnosti tega sveta, je pustil državno službo in se umaknil v samostansko tišino na goro Olimp v Mali Aziji.

Ko se je v začetku 856. leta izvršila v Carigradu na cesarskem dvoru nasilna izprememba in je bil ubit Cirilov zaščitnik Teoktist, ni mogel Ciril dalje služiti oblastem tega sveta. Tudi on se je umaknil v samostansko tišino k svojemu bratu Metodu. Tu sta oba brata našla mir in zadovoljnost v duhovnem in znanstvenem delu, pripravljajoč se na veliko poslanstvo, katero jima je kasneje odločila božja previdnost med Slovani. Sveta brata sta ostala v samoti do l. 861., ko ju je božja previdnost poklicala, da gresta h Kozarom v kraje okrog Črnega morja in Kaspiškega jezera. Večina tega naroda je sprejela krščansko vero že v 8. stol., toda nekateri so prestopili na islam, pozneje pa so pod vplivom Judov prešli v judovsko

vero. Tudi to nalogo sta sveta brata izvršila z najsijajnejšim uspehom. Toda zdi se, da je božja previdnost poslala sv. brata na to misijonsko pot, da sta ob tej priliki našla svete ostanke papeža Klementa, ki je l. 101. umrl mučeniške smrti na Hersonu.

Ciril je na povratku v Carihrad vzel te svete ostanke in jih je kasneje nesel s seboj na Moravsko, od tam pa jih je prinesel v Rim, kjer so sedaj shranjeni v cerkvi sv. Klementa. Po odločitvi božje previdnosti je tudi sam našel v isti cerkvi svoje poslednje počivališče, da tudi po smrti do konca sveta govori vsem Slovanom, kakšno vero je oznanjal njihovim pradedom in za kakšno vero je živel in umrl.

Iz poslanstva pri Kozarih sta se povrnila sv. brata v Carihrad, toda tu nista dolgo ostala, ker ju je božji glas kmalu pozval, da gresta oznanjat blagovest med Slovane. Koncem l. 862. je prispelo v Carihrad poslanstvo moravskega kneza Rastislava s prošnjo, da bizantinski cesar pošlje Slovanom misijonarje, ki bi razumeli tudi slovanski jezik. Knez Rastislav je že prej zaprosil papeža Nikolaja I., da mu pošlje misijonarje, ki bi bili večji tudi slovanskega jezika. Ker papež ni imel takih misijonarjev, se je obrnil v tej zadevi na cesarja Mihaela III. v Carihrad.

Ciril in Metod med Slovani v Moravski.

V Moravski so začeli delovati kot misijonarji nemški duhovniki. Ker niso razumeli slovanskega jezika, njihovo delo tu ni rodilo pravega uspeha. Božja previdnost je odločila to veliko službo svojima izvoljencema Cirilu in Metodu, ki sta bila sicer po rodu Grka, pa sta dobro poznala tudi slovanski jezik. Ker Slovani niso imeli svojih pismenk, je Ciril sestavil posebne slovanske črke in je še pred odhodom na Moravsko začel prevajati sv. evangelije na slovanski jezik. L. 863. sta se napotila sv. brata na Moravsko. Ko sta prispela tja, ju je knez Rastislav sprejel z veliko častjo in jima je izročil izbrane mladeniče, da jih pripravita na duhovniški stan. Razen svetega evangelija je Ciril prevedel na slovanski jezik sv. mašo in vse drugo cerkveno bogoslužje. Sam je prvi začel maševati v slovanskem jeziku. Moravani so zelo vzljubili sveta brata in slovansko bogoslužje. Krščanske resnice, ki sta jih oznanjevala sveta brata, so se utrdile globoko v srcu dobrega moravskega naroda in ta narod je hitro pokazal najlepše sadove krščanskega življenja.

Žal sta sveta brata zadela na hud odpor pri nemških duhovnikih, ki niso marali slovanskega bogoslužja in so si prisvajali oblast nad slovanskim narodom v Moravski. Ker sveta brata nista mogla izvršiti svojega velikega dela pri Slovanih brez posebnega potrdila vrhovnega poglavarja Kristusove cerkve, niti nista mogla ustvariti

in ustanoviti samostojne cerkvene slovanske pokrajine in nista imela škofa, ki bi posvečeval njune učence in dijakone, sta se po 40 mesečnem delu v Moravski odločila potovati v Rim, da bi dobila blagoslov in potrdilo sv. očeta za svoje delo in svoje načrte. V tistem času je vodil Kristusovo cerkev veliki papež Nikolaj I. Tudi on je slišal o blagoslovljenem delu sv. bratov v Moravski in ju želel videti »kot poslanca božje«.

Ob koncu 866. ali v začetku 867. leta sta se napotila sv. brata v Rim čez dežele panonskega kneza Koclja, ki je imel svoj sedež ob Blatnem jezeru. Ta plemeniti knez panonskih Slovencev je takoj vzljubil sveta brata in slovansko bogoslužje. Dal jima je 50 učencev, da jih pripravita za duhovniško službo. Medtem je papež Nikolaj I. umrl in Petrovo stolico je zasedel Hadrijan II. (867.—872.). Ko je Hadrijan zvedel, da neseta sv. brata s seboj svete ostanke papeža Klementa, jima je šel z duhovništvom in meščanstvom nasproti in ju slovesno sprejel.

Papež je takoj spoznal, da ima pred seboj človeka apostolskega duha in je v cerkvi Marije božje matere pri Jezusovih jaselcah potrdil prevod sv. knjig na slovanski jezik. Dal je obenem posvetiti njune učence v duhovnike in dijakone. Pri tej priložnosti je bil posvečen v duhovnika tudi sv. Metod, sv. Ciril pa v škofa. Tako je v Rimu v cerkvi božje Matere, sv. Petra, sv. Andreja, sv. Petronile in sv. Pavla prvič odmevalo bogoslužje v slovanskem jeziku. Takih predpravnic ni Cerkev do tega časa podelila še nobenemu narodu.

Božja previdnost ni dovolila sv. Cirilu, da bi dočakal uresničenje slovanske cerkvene hierarhije, ki je po njegovem prepričanju bila nujno potrebna za uspešno misijonsko delovanje pri Slovanih. Njegovo šibko telo je bilo že izčrpano od silnih apostolskih naporov in težko je zbolel. Ko se je Ciril tako pripravljaj na pot v večnost, mu je brat Metod razodel željo, da se misli vrniti na goro Olimp, kjer je prej prebival. Ciril, ki je videl naprej, ni pohvalil tega sklepa svojega brata, ampak mu je tako govoril: »Glej, brat, tovariša sva bila in eno brazdo orala, in jaz padem na njivi, ko sem dokončal dan svojega življenja. A zaradi meniške gore (samostana Olimpa) nikar ne zapuščaj misijonstva; saj se boš s tem še lažje zveličal.«

Staroslovenski življenjepis takole opisuje zadnje trenutke sv. Cirila: »In ko se je približala ura, da prejme pokoj in se preseli v večna prebivališča, je vzdignil svoje roke in molil k Bogu, s solzami govoreč: Gospod, moj Bog, ki si ustvaril vse angelske vrste in breztelesne moči, nebo nad nami razpel in zemljo utrdil in vse iz nič ustvaril, ti vselej uslišuješ tiste, ki izvršujejo tvojo voljo, se te boje in izpolnjujejo tvoje zapovedi, usliši mojo molitev, in ohrani čredo zvesto tebi, ki si jo izročil meni negodnemu in nevrednemu

služabniku tvojemu; reši jo brezbožne in poganske zlobe tistih, ki te zasramujejo, pogubi trijezično krivoverstvo, in pomnoži svojo Cerkev z novimi množicami in združi vse v edinosti in stori izredno ljudstvo složno in edino v resnični veri in pravi veroizpovedi, in vdihni v njih srca besedo tvojega nauka, kajti tvoj dar je, da si sprejel nas nevredne za oznanjevanje evanĝelija Kristusa tvojega njim, ki se podvizajo k dobrim delom in delajo, kar je tebi všeč. Tiste, ki si mi jih dal, ti izročam kot tvoje, vladaj jih s svojo mogočno desnico in varuj jih z varstvom svojih peroti, da bi vsi hvalili in slavili tvoje ime, Očeta in Sina in Sv. Duha. Amen.« — Po teh besedah je vse poljubil s svetim poljubom in rekel: »Blagoslovljen Bog, ki nas ni dal kot plen v zrelu naših nevidnih sovražnikov, temveč je strl njih mreže in nas rešil pogube.« In tako je zaspal v Gospodu, star 42 let, dne 14. februarja 869. leta in je bil pokopan v cerkvi sv. Klementa z največjimi slovesnostmi, kakor se pokopavajo rimski papeži. Duhovniki in ljudstvo je takoj častilo Cirila kot svetnika in na njegovem grobu so gorele luči noč in dan.

Veliki đjakovski vladika Strossmayer pravi, da je Ciril črpal to krasno molitev iz presveteĝa Srca božjega Odrešenika, ker je očividni odmev božanske molitve, katero je molil k nebeškemu Očetu Odrešenik sam pred svojo strašno smrtjo: da se vsi spravijo in združijo v svetem edinstvu. To je »sveta molitev, katero bi moral vsak kristjan vedno imeti pred očmi, da vedno premišlja in po njej živi, kakor jo je imel Ciril vedno pred očmi . . . Nikogar ni, ki bi slišal te svete klice in ne bi od veselja zajokal in vzkliknil: kaka sveta molitev, katero bi moral vsak Slovan, ki čuva svojo vero nedotaknjeno, znati na pamet in jo vsak dan ponavliati s pobožnim srcem! O sveta ljubezen, ki se preseliš v večnost, da se na toploti božjega solnca vedno bolj in bolj razgreješ in za nas deluješ! Sveti Ciril, prosi za nas! Ti sedaj v edinstvu s troedinim Bogom uživaš večno blaženost in še višje ceniš edinstvo v veri, katero si nam tako priporočal na tem svetu. Prosi za nas, da nam Bog teĝa sveteĝa edinstva ne odlašaja dalje, ker je v niem ne samo pogoj našeĝa zveličanja na drugem svetu. ampak tudi poroštvo sloĝe in medsebojne ljubezni na tem svetu. V njem je edini vir one prosvete, svobode in kreposti, po katerem se more doseči na tem svetu vsak višji namen.«

Metod kot panonsko-moravski nadškof in papežev legat.

Ko se je Ciril preselil v večnost, je ostal Metod sam. Ko je jasno spoznal, kaj je božja volja, je nadaljeval svoje misijonsko delovanje med Slovani in se lotil dela, ne da bi se dal ostrašiti od kakih težav. Metod je bil človek, kakor ga opisuje njegov življenje-

pis, poln strahu božjega, natančno je izpolnjeval božje zapovedi, bila ga je sama angelska čistost, bil je človek neprestane molitve in skrbi za svoje posvečenje, močan in krotak v svojih besedah, nepopustljiv nasproti svojih nasprotnikom, a dobrotljiv do tistih, ki so se dali poučiti, blag, a tudi strog; ljubezniv in potrpežljiv si je prizadeval, da bi postal vsem vse, da vse pridobi za Kristusa (1 Kor 9, 22). Bil je pravičen mož, spreten in vztrajen v delovanju; kadar je šlo za božjo stvar, se ni ustrašil nobenih ovir. Tak je bil vseh 15 let svojega škofovanja od l. 870. do 885.

Ko je panonski knez Kocelj ob Blatnem jezeru zvedel za Ciri-lovo smrt, je prosil papeža Hadrijana, da mu pošlje Metoda za učitelja misijonarja. Ni prosil tega samo v svojem imenu, ampak tudi v imenu moravskega kneza Rastislava in nitranskega kneza Svetopolka. Papež Hadrijan se je odzval tej prošnji in je napisal omenjenim slovanskim knezom pismo, v katerem piše, da jim pošilja »Metoda, moža pravega duha in pravovernega, ki bo nadaljeval Ciri-lovo delo, oznanjujoč božjo blagovest in opravljajoč bogoslužje v slovanskem jeziku«. Metod je le malo časa ostal pri Koclju. Tu se je ponovno prepričal, da je za uspešno misijonsko delo med Slovenci neobhodno potrebno, da apostolska stolica obnovi staro sremsko nadškofijo sv. Adronika in da ustanovi posebno slovansko cerkveno pokrajino, ki bi bila neposredno podrejena sv. stolici in popolnoma neodvisna od nemških škofov. Zato je šel v Rim in razložil te potrebe papežu Hadrijanu II. Papež je potrdil ta predlog, obnovil staro sremsko metropolijo sv. Andronika in je posvetil Metoda za prvega panonsko-moravskega nadškofa, poleg tega ga je še imenoval za svojega legata. S tem mu je dal kot legatu polno oblast, da dela za pokrstitev sosednih narodov, ki Boga še niso poznali. Papež je pozval tudi kneza Mutimira, da se podvrže pod oblast panonsko-moravskega nadškofa. Panonsko-moravska nadškofija se je razprostirala po ozemlju treh slovanskih narodov: Rastislava, Svetopolka in Koclja, kakor tudi po Posavski Hrvatski; a oblast Metoda kot papeževega legata je segala tudi izven mej njegove nadškofije, kjer še ni bilo urejene hierarhije. V tem času je torej Metod vršil svojo pastirsko službo v kraju med Alpami in Karpati pa do Donave in Save.

Vpostavitvi stare sremske nadškofije, ki je sedaj kot panonsko-moravska nadškofija postala središče slovanske cerkvene pokrajine za vse Slovane, so se uprli Nemci iz političnih razlogov, ker niso prav razumeli nauka Kristusa Odrešenika o njegovem kraljestvu na tem svetu, t. j. o njegovi Cerkvi. Nemci so pridobili na svojo stran tudi kneza Svetopolka, in z njegovo pomočjo so uieli in zaprli najprej Rastislava in kasneje Metoda. Metod je moral pol-

tretje leto sedeti v ječi in mnogo trpeti, braneč pravice apostolske stolice in neodvisnost panonsko-moravske nadškofije. Ko je po Hadrijanovi smrti zasedel papeško stolico Ivan VIII. (872—882.) in zvedel, kaj se je zgodilo z Metodom, se je odločno zanj zavzel, poslal je v Nemčijo kot svojega poslanca jakinskega škofa Pavla in je zahteval od kralja in nemških škofov, da takoj spuste Metoda na svobodo, sicer bo krivce najstrožje kaznoval. Metod je bil osvobojen in se je vrnil na Moravsko, kjer ga je ljudstvo sprejelo z največjim navdušenjem. Odslej je mirno vodil svojo ogromno nadškofijo od l. 874. do 879.

Medtem se je nemški vpliv na dvoru kneza Svetopolka zopet okrepil. Sam Svetopolk ni maral Metoda, ker ga je opominjal zaradi nevrednega življenja. Nemci so ponovno po Svetopolku tožili sv. Metoda v Rimu, češ da širi krive nauke in da kljub papeževi prepovedi opravlja bogoslužje v slovanskem jeziku. Metod, dasi se je že postaral, je odšel tretjič v Rim, da brani svojo pravovernost in slovansko bogoslužje. V Rimu je jasno dokazal, »da veruje po evangelskem in apostolskem nauku, da se drži tega in poje to, kar uči rimska Cerkev in kakor je sporočeno po sv. očetih«. Glede slovanskega bogoslužja je Metodu uspelo, da je znova dobil potrjenje tudi od Janeza VIII., kakor ga je dobil od njegovega prednika. Tako je bil Metod vnovič potrjen v svoji nadškofovski časti in se je opravičen vrnil na Moravsko.

Pred svojo smrtjo je šel Metod v Carihrad in je tam pustil enega duhovnika in dijakona s slovanskimi knjigami, da bi se tudi med Slovani v bizantinskem cesarstvu izvrševalo bogoslužje v slovanskem jeziku.

Zadnja leta svojega življenja je Metod prevedel dele sv. pisma, ki še niso bili prevedeni, z grškega jezika na slovanski jezik. Predstavil je še Zbornik cerkvenega prava in izbrane spise cerkvenih očetov. Tedaj je zapustil svojim duhovnikom vse najpotrebnejše, kar so rabili za svoje duhovno življenje in za vodstvo vernikov. L. 885., dne 6. aprila, je izdihnil svojo plemenito dušo na rokah duhovnikov v svoji prestolnici na Velehradu, izgovarjajoč besede: »V tvoje roke, Gospod, izročam svojo dušo.« Kakor je bil v Rimu z največjimi svečanostmi pokopan sveti Ciril, tako je tudi vsa Moravska izkazala največjo čast svojemu apostolu in prosvetitelju Metodu. Pogrebni obredi so bili opravljeni v latinskem, ōrškem in slovanskem jeziku. Za svojim dobrim učiteljem in pastirjem je jokalo vse moravsko ljudstvo, moški in ženske, veliki in majhni, bogati in revni, svobodni in sužnji, vdove in sirote, tujci in domači, bolni in zdravi. Vsi so objokovali tistega, ki je bil vsem vse, da bi vse pridobil za Kristusa.

V Kristusu predragi bratje duhovniki!

Dragi verniki!

Sv. Metod je kakor apostol Pavel pustil svoj dom, rod in narod ter odšel k tujemu narodu, k našim prednikom Slovanom, da nam s svojim bratom Cirilom prinese evangelske resnice in krščansko prosveto. Ljubezen do Kristusa Odrešenika in do rešitev duš slovanskih narodov je premagala vse težave in nevarnosti, ki jih je moral prestati pri svojem misijonskem delu: nevarnosti na številnih potovanjih, nevarnosti od laži-bratov, pogostokrat v bdenju, večkrat v gladu in žeji, nevarnosti na morju in rekah; osumljen in obrekovan je moral trpeti tudi od tistih, ki bi ga morali podpirati. Edino in najmočnejšo pomoč je našel ob viru svete vere in cerkvenega edinstva, pri apostolski stolici v Rimu. V času, ko se je v Carigradu začel utrjevati kriv nauk, da ima rimski škof samo zato prvenstvo v Kristusovi cerkvi, ker je bil škof cesarskega mesta, je Metod jasno učil, da je prvenstvo rimskega škofa božja ustanova. Dve staroslovenski opombi k njegovemu »Zborniku cerkvenega prava« jasno govorita, »da rimski škof ni prejel prvenstva v Kristusovi cerkvi od cerkvenega zbora ali od ljudi, temveč po besedah Kristusa Odrešenika, ki jih je govoril sv. Petru: »Pasi moja jagnjeta, pasi moje ovce.« Mnogo je trpel in prestal za obrambo pravic rimskega škofa kakor tudi za samostojni razvoj slovanskih narodov v okrilju Kristusove cerkve, toda vse to ni moglo streti sv. Metoda. S tem je vsem Slovanom pokazal pot, po kateri morajo hoditi v vsem življenju in delovanju.

Sv. Metod je po svoji smrti nadaljeval svoje blagodejno delo pri naših pradedih po svojih številnih učencih.

Predragi duhovniki v Kristusu! Dragi verniki! Zdi se nam, kakor da nam vsem sv. Metod ob 1050 letnici svoje smrti jasno in glasno po ustih sv. Pavla govori: »Prosim vas, posnemavci moji bodite« (1. Kor 4, 16). Izogibljite se onih, »ki odvrčajo ušesa od resnice, obračajo pa se k bajkam« (2. Tim 4, 3).

Sv. Metod je tudi dobro poznal nauk svetih očetov, pa nam po njihovih ustih naroča: »Ali mislite, da je v cerkvi, kdor zapusti Petrov sedež, na katerem je sezidana cerkev?« (Ciprijan † 258). »Nimaio Petrove dediščine tisti, ki nimajo Petrovega sedeža« (Ambrož, De poenitentia, I. c. 7). »Kdor s papežem ne zbira, ta raztresa, t. j. kdor ni Kristusov, je antikristov« (sv. Hieronim v pismu papežu Damazu).

Ta nauk so jasno učili vsi cerkveni učeniški na vzhodu: sv. Bazilij (umrl 379), Ciril Aleksandrijski (umrl 444), čigar ime je Ciril

sprejel pred svojo smrtjo, potem vzornik sv. Cirila in posebni zaščitnik sv. Gregor Nacijanski (umrl 389), sv. Janez Zlatousti (umrl 407) in zlasti sodobnik sv. bratov sv. Teodor Studit, čigar duha sta sveta brata dobro spoznala, ko sta dalj časa bivala v samostanski samoti.

Predragi v Kristusu! Da bi apostolski duh sv. bratov Cirila in Metoda prešel tudi v nas, je škof Anton Martin Slomšek meseca junija 1851. na duhovniških duhovnih vajah v Brežicah povabil duhovnike k pristopu Bratovščine sv. Cirila in Metoda. Ta bratovščina je bila od tega leta dalje glavno sredstvo češčenja sv. Cirila in Metoda ter delovanja v njunem duhu. Višek je dosegla leta 1864, ko je štela že 75.352 članov. Ob 1000 letnici Metodove smrti so nekateri goreči moravski duhovniki, med njimi poznejši olomuški nadškof dr. Antonin Ciril Stojan, sklenili Slomšekovo bratovščino prenoviti in izpopolniti. Leta 1891. je bilo končno ustanovljeno Apostolstvo sv. Cirila in Metoda pod zavetjem Marije Device. Apostolstvo sv. Cirila in Metoda je polagoma postalo glavna mednarodna verska organizacija za vesoljno cerkveno edinost. Med Hrvati se je Apostolstvo uvedlo leta 1910., med Slovenci pa leto popreje. Slomškova bratovščina, ki obstoja v lavantinski škofiji do današnjega dne, se je leta 1926. združila z Apostolstvom sv. Cirila in Metoda. Katoliški škofje so v svoji poslanici l. 1919. pozvali vse svoje vernike, naj se vpišejo v Apostolstvo sv. Cirila in Metoda. Namen tega Apostolstva je, da z združenimi molitvami in dejansko ljubeznijo nadaljuje apostolsko delo svetih bratov. Člani Apostolstva molijo vsak dan en Oče naš in eno Zdravo Marijo z vzklikom: »Sveta Devica Marija, sv. Ciril in Metod, prosite za nas.« Kdor more, daje Apostolstvu še majhno članarino. Tudi pri tej priliki pozivamo vse vernike, da postanejo člani Apostolstva, ga razširjajo po vseh katoliških družinah, ter berejo in po možnosti naročajo mesečnik »Kraljestvo božje«, glasilo Apostolstva sv. Cirila in Metoda. Natančnejša navodila more vsakdo dobiti pri vodstvu Apostolstva v vsaki škofiji.

Želimo, da se ob 1050 letnici smrti sv. Metoda vršijo tudi na zunaj posebne proslave. Začnejo naj se letos ob prazniku sv. Klementa (23. novembra). Glavna začetna slovesnost bodi v nedeljo, dne 24. novembra. K tej slovesnosti naj se povabijo zastopniki KA, šolska mladina, cerkvena društva in druge organizacije. Kjer je mogoče, naj se ob tej priložnosti opravi tridnevnicca s kratkimi govori o sv. Cirilu in Metodu¹ ali vsaj z molitvami za cerkveno edinost.

¹ Gradivo za cerkvene govore o sv. Cirilu in Metodu ter o Apostolstvu sv. Cirila in Metoda je izdalo ACM v dveh zvezkih; en govor so gg. duhovniki prejeli za letošnji praznik sv. Cirila in Metoda. Gradivo je tudi v knjigi: Dr. Franc Grivec: Slovanska apostola sv. Ciril in Metod. Izdalo ACM v Ljubljani.

Da se te proslave kar najslovesneje in s čim večjim uspehom izvršijo, določamo, da se podaljšajo tudi na l. 1936. do praznika sv. Cirila in Metoda, do 5. julija, ter zaključijo s primernimi sklepnimi slovesnostmi. Priporočamo, da se akademije in predavanja v čast svetih bratov in cerkvena proslava izvrši tudi v dneh smrti naših apostolov dne 14. februarja in okrog 6. aprila po velikonočnih praznikih.

Ljubimo, dragi verniki, svojo katoliško Cerkev in spoštujmo svojega apostola in pastirja sv. Metoda in njegovega brata Cirila, ker sta se ona prva med našimi predniki največ prizadevala za poglobitev krščanskega duha v dušah naših pradedov.

Milost našega Gospoda Jezusa Kristusa z vašim duhom.

V Z a g r e b u , na praznik Vseh svetnikov 1935.

Sledijo podpisi vseh škofov oziroma njih namestnikov.

Odredbe za Lavantinsko škofijo.

1. To poslanico naj preberejo oč. gg. dušni pastirji vernikom s prižnice pri dopoldanski službi božji v nedeljo, dne 17., in v nedeljo, dne 24. novembra 1935.

2. V nedeljo, dne 24. novembra 1935, naj se pri popoldanski službi božji izpostavi Najsvetejše in naj se opravi molitvena ura za cerkveno edinost.¹ Litanijam Matere božje se doda antifona in molitev na čast sv. Cirilu in Metodu ter molitev za zedinjenje vzhodnih kristjanov s katoliško Cerkvijo (Cerkveni molitvenik, str. 166 in 330).

3. Da se zadosti želji po tridnevnicu, naj se v ponedeljek in torek, dne 25. in 26. novembra po jutranji sveti maši molijo Lavretanske litanije z določki, kakor v nedeljo popoldne.

4. V Lavantinski škofiji se bodo slovesnosti v spomin 1050 letnice smrti sv. Metoda združile s prireditvami za beatifikacijo služabnika božjega škofa Antona Martina Slomšeka, ustanovitelja Bratovščine sv. Cirila in Metoda.

5. Verniki naj se posebej iz tega naslova povabijo, da se v čim večjem številu udeležijo službe božje, kakor dne 24., tako tudi 25. in 26. novembra t. l. Ta poslednji dan je Slomšekov 135. rojstni dan. Zato se priporoča, da se vernikom ob tej priliki v kratkem nagovoru razloži Slomšekovo delo za Ciril-Methodijsko idejo, to je za zedinjenje vzhodne Cerkve z Rimsko.

6. Vse zgoraj omenjene, sedanje in prihodnje pobožnosti naj se sklepejo z znano molitvijo za Slomšekovo beatifikacijo.

7. Določila za slavnosti med letom, zlasti za sklepne slovesnosti, se bodo sproti pravočasno naznanjala.

M a r i b o r , na god sv. Martina, dne 11. novembra 1935.

† Ivan Jožef,

škof in apostolski administrator.

¹ V Apostolskem molitveniku, izdalo ACM v Ljubljani, sta dve uri molitve. Natisnjeni sta tudi v Molitvah za cerkveno edinost, izdalo ACM v Ljubljani. Vse te tiskovine se morejo naročiti pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Bratovščina sv. Cirila in Metoda,

izkaz prejemkov in izdatkov za l. 1934 (od 16. maja 1934 do konca febr. 1935).

I. Prejemki:

Dek. Braslovče: Din 927.25 (Braslovče 167, Šmartno ob Paki 300, Sv. Jurij pod Tab. 253, Gomilsko 50, Sv. Pavel v Sav. dol. 70, Sv. Andraž nad Polzelo 87.25). — Dek. Celje: Din 40 (Grize 40). — Dek. Dravsko polje: Din 377 (Fram 243, Sv. Lovrenc na Dravskem polju 94). — Dek. Gornji grad: Din 1181.25 (Gornji grad 73, Bočna 60, Sv. Frančišek 62.50, Ljubno 188.50, Luče 25, Marija Nazaret 357.50, Šmartno ob Dreti 24, Šmihel nad Mozirjem 45, Mozirje 125.75, Novaštifta 30, Rečica ob Sav. 190). — Dek. Jarenina: Din 604.50 (Jarenina 40, Sv. Ilj v Slov. gor. 444.50, Sv. Jakob v Slov. gor. 30, Sv. Jurij ob Pesnici 20, Sp. Sv. Kungota 20, Svečina 50). — Dek. Konjice: Din 25 (Sv. Kungota na Poh. 25). — Dek. Kozje: Din 267.25 (Kozje 24, Buče 20, Olimje 26.25, Sv. Peter pod Sv. gor. 13, Pilštanj 40, Planina 30, Podčetrtek 17, Podsreda 20, Prevorje 64.50, Zagorje 12.50). — Dek. Laško: Din 504.25 (Laško 100, Dol pri Hrastniku 81.75, Sv. Jedert nad Laškim 50, Sv. Lenart nad Laškim 20, Loka 34.50, Sv. Marjeta pri Rim. toplicah 80, Sv. Miklavž nad Laškim 138). — Dek. Sv. Lenart v Slov. gor.: Din 40 (Marija Snežna 40). — Dek. Ljutomer: Din 1048.75 (Sv. Križ pri Ljut. 343.75, Cezanjevi 66, Apače 30, Gor. Radgona 150, Veržej 28.75, Ljutomer 185, Mala Nedelja 37, Sv. Jurij ob ščavnici 118.25, Kapela 90). — Dekanija Marenberg: Din 159 (Marenberg 134, Muta 15, Remšnik 10). — Dek. Maribor, d. br.: Din 430 (Sv. Magdalena 290, Limbuš 20, Sv. Lovrenc na Poh. 45, Ruše 75). — Dek. Ptuj: Din 683 (Sv. Jurij v Ptuj 67, Sv. Peter in Pavel v Ptuj 50, Sv. Andraž v Slov. gor. 60, Hajdina 58, Sv. Lovrenc v Slov. gor. 40, Sv. Marjeta niže Ptuja 60, Polenšak 153, Sv. Marko niže Ptuja 36, Sv. Urban pri Ptuj 21, Vurberg 138). — Dek. Rogatec: Din 247.50 (Rogatec 60, Kostrivnica 25, Sv. Križ na Slat. 112.50, Sv. Rok ob Sotli 20, Žetale 30). — Dek. Slov. Bistrica: Din 524.50 (Slov. Bistrica 126, Črešnjevci 32, Gor. Polskava 28, Laporje 89.50, Majšperg 17, Makole 30, Sv. Martin na Poh. 20, Poljčane 100, Spod. Polskava 82). — Dek. Starigr: Din 524.50 (Starigr 20, Dolič 130, Sv. Ilj pod Turjakom 55, št. Janž 30, Šmartno pri Slovenjgradcu 35, Sv. Miklavž pri Slovenjgradcu 105, Pameče 10, Sv. Peter 12.50, Podgorje 20, Razbor 17, Se-le 40, Slovenjgradec 30, Sv. Vid 20). — Dek. Šaleška dolina: Din 251 (Gor. Ponikva 50, Šmartno pri šaleku 175, Zavodnje 26). — Dek. Šmarje pri Jelšah: Din 885 (Dek. Šmarje 206, Šmarje 85, Dramlje 52, Sv. Jurij ob juž. žel. 162, Kalobje 10, Ponikva ob juž. žel. 220, Sladkagora 10, Slivnica pri Celju 26, Sv. Štefan pri Žusnu 24, Sv. Vid pri Grobelnem 20, Zibika 20, Žusem 50). — Dek. Velika Nedelja: Din 386.50 (Velika Nedelja 52, Ormož 40, Sv. Tomaž pri Ormožu 294.50). — Dek. Videm: Din 486 (Videm 60, Artiče 10, Kapele 18, Koprivnica 40, Pišce 84, Rajhenburg 50, Sevnica 60, Sromlje 20, Zabukovje 94, Zdole 50). — Dek. Vuzenica: Din 30.50. — Dek. Zavrče: Din 106 (Zavrče 20, Sv. Andraž v Hal. 20, Sv. Barbara v Hal. 37, Sv. Trojica v Hal. 15, Sv. Vid pri Ptuj 14). — Dek. Mežiška dolina: Din 334 (Prevalje 100, Črna 50, št. Daniel 20, Guštanj 30, Kotje 44, Mežica 80, Strojna 10). — Dek. Dolnja Lendava: Din 120 (Beltinci 120). — Dek. Murska Sobota: Din 115 (Markovci 115). — Posamezniki: Din 1279. — Obresti: Din 1104. — Vsota vseh prejemkov: **Din 12.640.75.**

II. Izdatki:

Knjižnica Din 892.50, pisarna Din 325, diaspora Din 16.635, KB 1934 Din 5000, apostolat Din 3438.75, skupaj **Din 26.291.25.** Primanjkljaj Din 13.650.50 se je kril s prebitki prejšnjih let. Natančnejši računi so v pogled pri blagajniku.

Pripomba.

Ako v tem izkazu kak znesek manjka, naj prizadeti župnijski urad to semkaj naznani, da se pomota popravi.

Kakor je iz tega izkaza razvidno, je vsota prejemkov v primeri s prejšnjimi leti zopet padla (prim. Oglasnik 1934, V. str. 48/49). Naša skrb bodi, da v jubilejnem letu sv. Metoda zopet poživimo Slomškovo Bratovščino sv. Cirila in Metoda v lavantski škofiji! Sprejemne podobice, položnice in vse tiskovine naj se naročajo pri BCM, Maribor, Slomškov trg 18.

82.

Izseljenska nedelja.

Kakor lansko leto, naj se tudi letos prva adventna nedelja obhaja kot izseljenska nedelja (glej Oglasnik 1934, IX, str. 82). V ta namen se tej številki Oglasnika prilagajo (po en izvod): pridiga, pismo izseljencem in položnica.

83.

Slovstvo.

P. Eugen Lense, Ord. Cist., **Eine priesterliche Opferseele**, Leopold Giloteaux, Ferd. Schöningh, Paderborn, 1934. Mk 2'50. — Pred nekaj leti je umrl v škofiji Cambrai na Francoskem svetni duhovnik Leopold Giloteaux, star komaj 41 let. Glavne poteze njegovega svetniškega življenja so: mistika, apostolat, žrtev. V tem je podoben sv. Tereziji Deteta Jezusa. Kakor je ta svetnica spisala »Povest duše«, ki je njen najlepši življenjepis, tako je Leopold Giloteaux zapustil »Duhovni dnevnik«, ki se iz njega razodeva vse bogastvo njegovega notranjega življenja. Ta dnevnik je sedaj cistercijan P. Evgen Lense izdal v nemškem prevodu. Vsak, kdor se hoče poglobiti v misli o krščanski popolnosti, o čednostnem življenju, o ljubezni do Boga in do bližnjega, o žrtvi za druge itd., naj seže po tej čudoviti knjižici!

84.

Osebna naznanila.

Umeščen je bil g. Štefan Lejko, provizor v Dobrovniku, kot župnik istotam (6. okt. 1935).

Nastavljeni so bili gg.: p. Mirko Godina, gvardijan minorit. sam. v Ptuj, za kaplana pri Sv. Petru in Pavlu v Ptuj; p. Danijel Tomšič, minoritski duhovnik, za prvega kaplana v Sv. Vidu pri Ptuj (1. okt. 1935); Ivan Vodeb, drugi kaplan pri Sv. Petru pri Mariboru, za prvega kaplana istotam; Karol Oberžan, kn.-šk. duh. svetovalec in bivši izseljeniški duhovnik v Holandiji, za drugega kaplana pri Sv. Petru pri Mariboru z delokrogom v župniji Sv. Magdalene v Mariboru (15. okt. 1935); Ivan Žličar, novomašnik, za kaplana v Šoštanju (16. okt. 1935).

Prestavljena sta bila gg. kaplana: Franc Smole od Sv. Pavla pri Preboldu k Sv. Rupertu v Slov. gor. in Martin Uranjek iz Šoštanja k Sv. Pavlu pri Preboldu (16. okt. 1935).

Umrl je g. Peter Natlačen, vpok. župnik ljubljanske škofije, dne 7. okt. 1935 v Petrovčah pri Žalcu v 58. letu starosti, R. I. P.!

Lavantinski knezoškofijski ordinariat

v Mariboru, dne 14. novembra 1935.